

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ

Засідання ради стейкхолдерів факультету економіки та управління

від «18» квітня 2024 р.

м. Луцьк

№ 4

Голова – Данилюк Т.І.

Секретар – Бегун С.І.

ПРИСУТНІ:

Анатолій Цьось, ректор ВНУ імені Лесі Українки; к.е.н., доц. Тетяна Данилюк, декан факультету економіки та управління; д.е.н., проф. Ірина Садовська, завідувач кафедри обліку і оподаткування; д.е.н., проф., Олена Сташук, завідувач кафедри фінансів; д.е.н., проф. Олена Павлова, завідувач кафедри економіки і торгівлі; д.е.н., проф. Наталія Хомюк, завідувач кафедри менеджменту; к.е.н., доц. Тетяна Сак, завідувач кафедри маркетингу; к.е.н., доц. Світлана Бегун, заступник декана факультету економіки та управління; д.е.н., проф. Костянтин Павлов, професор кафедри економіки і торгівлі; д.е.н., проф. Віталій Рейкін, професор кафедри маркетингу; д.е.н., проф. Олеся Тоцька, професор кафедри менеджменту; д.е.н., проф. Микола Карлін, професор кафедри фінансів; к.е.н., Ольга Іванків, голова ради стейкхолдерів, директор ТОВ «Консалтинг центр»; к.е.н. Віталій Киричук, віце-президент Волинської торгово-промислової палати; Богдан Волчок, генеральний директор ПрАТ «СКФ Україна»; Артем Петровський, начальник відділу економічного контролю виробництва ПрАТ «СКФ Україна»; Алла Куцин, директор Волинського обласного центру зайнятості; Оксана Антонюк, директор з економічного розвитку ПрАТ «Едельвіка»; Олександр Рикальський, засновник групи транспортно-експедиторських компаній, директор ТОВ «Тр.Е.К.»; Оксана Антонюк, директор з економіки ПрАТ «Едельвіка»; Михайло Турак, директор компанії «Фінкар»; Надія Сахнюк, директор ТОВ «Профінтеко»; науково-

педагогічні працівники факультету економіки та управління; здобувачі освіти першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів; представники студентського самоврядування ФЕУ.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Результати моніторингу якості підготовки здобувачів освіти та громадського обговорення НП та ОПП 2024-2025 н.р.

2. Обговорення освітньо-професійних й освітньо-наукових програм, навчальних планів усіх рівнів освіти, за якими ведеться підготовка на факультеті.

3. Оцінка освітньо-професійних та освітньо-наукових програм, навчальних планів бакалаврів, магістрів і здобувачів освіти ступеня доктора філософії спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво та торгівля».

4. Рекомендації щодо підвищення якості підготовки здобувача освіти ФЕУ.

ВИСТУПИЛИ:

1. Ректор ВНУ імені Лесі Українки **Анатолій Цьось** який наголосив на важливості співпраці зі стейкхолдерами, що сприяє розвитку освітніх програм факультету з метою якісної підготовки фахівців відповідно до умов динамічного розвитку ринку праці.

2. Декан факультету економіки та управління **Тетяна Данилюк** подякувала стейкхолдерам які брали активну участь в акредитаційних експертизах й упродовж тривалого періоду створювали сприятливі умови для особистісного розвитку здобувачів освіти і задовольняли запити у їхній самореалізації. Тетяна Данилюк підкреслила важливість і необхідність значного внеску стейкхолдерів у підвищення якості освітнього процесу,.

3. **Завідувачі кафедр** факультету представили освітньо-професійні й освітньо-наукові програми, наголосили на важливості співпраці з роботодавцями і розробці пропозицій щодо удосконалення освітніх програм із урахуванням пріоритетних напрямів розвитку економіки регіону та ринку праці Волинської області.

4. Гаранти першого (бакалаврського) освітнього рівня ОП «Економіка та безпека бізнесу» – доцент **Алла Сур'як**, ОП «Облік і оподаткування» – доцент **Анна Сафарова**, ОП «Диджитал-облік і консалтинг» – доцент **Алла Фатенок-Ткачук**, ОП «Фінанси і кредит» – доцент **Наталія Проць**, ОП «Митна справа та фінанси зовнішньоекономічної діяльності» – доцент **Наталія Матвійчук**, ОП «Менеджмент» – доцент **Ірина Волинець**, ОП «Маркетинг» – доцент **Алла Лялюк**, ОП «Логістика» – професор **Віталій Рейкін**, ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» – доцент **Світлана Бортнік**, які озвучили результати громадського обговорення НП і ОПП 2024-2025 н.р., яке проходило протягом 15.03.2024 – 15.04.2024 р. Гаранти ОП та ОНП ФЕУ також підвели

підсумки моніторингу якості підготовки здобувачів освіти ФЕУ та проведених анкетувань усіх зацікавлених учасників освітнього процесу.

5. Директор Волинського обласного центру зайнятості **Алла Куцин** з доповіддю «Затребуваність фахівців економічного профілю на ринку праці Волинської області», яка акцентувала увагу на визначенні актуальних вакансій за професійними групами на ринку праці. Зосереджено увагу на затребуваних вакансіях на ринку праці Волині фахівців економічного профілю а також рівнях оплати праці, які пропонуються роботодавцями.

Алла Куцин підкреслила, що попит на фахівців економічного профілю на ринку праці Волинської області зріс протягом 2022-2024 р на 7%. Актуальними вимогами до них залишаються: достатній рівень володіння ПК, знання професійних програмних продуктів, іноземних мов, ефективне просування, використання інструментів електронного маркетингу, оформлення розпорядчих документів, розробка кошторису витрат, складання бюджетних запитів, грантових заявок. Також наголошено на особистісних вимогах до випускників: відповідальність, стресостійкість, скрупульозність, точність, комунікабельність, уміння швидко орієнтуватися та аналізувати інформацію, приймати управлінські рішення в режимі реального часу.

6. Член організації роботодавців машинобудівної та металообробної промисловості Волинської області, генеральний директор ПрАТ «СКФ Україна» **Богдан Волчок** із доповіддю «Імперативи розвитку потрібних компетентностей у підготовці економістів та підприємців». Богдан Волчок зосередив увагу на шляхах підвищення конкурентоспроможності фахівця за допомогою створення балансу між жорсткими (hard skills) і м'якими (soft skills) навичками. Зокрема, наголошено на розвитку затребуваних soft skills компетентностях випускників: уміння ефективно комунікувати, особливо з представниками інших країн, дотримуватися «правил поведінки» в конкретних соціокультурних умовах, вимог корпоративної соціальної відповідальності, працювати в інтернаціональній команді.

7. Директор ТОВ «Тр.Е.К» **Олександр Рикальський** з доповіддю «Вимоги до професійних компетенцій фахівців з логістики та маркетингу в сучасних умовах ведення бізнесу». Він наголосив, що в процесі наближення України до ЄС зростає роль маркетингу прикордонних територій, якою, зокрема, є Волинь. За таких обставин зростає потреба у економістах, які володіють знаннями та навичками міжнародної торгівлі, маркетингу транскордонних територій, бізнес-аналітики. Олександром Рикальським акцентовано увагу на практичних вміннях та знаннях психології спілкування та етики бізнесу, стратегічного мислення, тайм-менеджменту та керування командою.

8. Директор з економіки ПрАТ «Едельвіка» **Оксана Антонюк**, яка у своїй доповіді «Розвиток бренду роботодавця та співпраця підприємства з навчальними закладами» зосередила увагу на очікуваннях від програм підготовки здобувачів: відповідність потребам ринку праці; зорієнтованість на практичну підготовку з фокусом на розвиток ключових навичок, які потрібні в сучасному бізнесі; етика та соціальна відповідальність. Оксана Антонюк також наголосила, що побудова системи відносин між роботодавцем і студентом може бути корисною для обох сторін під час навчання, пошуку кар'єри та розвитку бізнесу. Акцентовано увагу

на необхідності знання професійної іноземної мови, постійного навчання та самонавчання випускників.

9. Директор ТОВ «Профінтеко» **Надія Сахнюк** виступила із доповіддю «Роль інформаційних систем в підготовці фахівців з обліку». Вона зазначила, що інформаційні системи, ресурси та цифровий облік відкривають нові можливості для підготовки фахівців, допомагаючи їм стати компетентними у цифрову епоху. Тому важливими для випускників є компетентності з захисту інформації, налагодженні автоматизованого документообігу, інформаційних систем підприємства. Акцентовано увагу на важливості проведення лекцій фахівцями-практиками для здобувачів освіти, а також обміну досвідом під час проведення практики здобувачів освіти на підприємствах.

10. Директор фірми «Фінкар» **Михайло Турик** з доповіддю «Зацікавленість стейкхолдерів у підготовці висококласних фахівців та професіоналів з фінансів». Михайло Турик наголосив, що зацікавленість роботодавців у підготовці висококласних фахівців ґрунтується на потребах ринку праці, стратегічних цілях компаній і їхньому бажанні мати ефективний та конкурентоспроможний персонал, а налагодження відносин між роботодавцем і здобувачем освіти може бути досягнуте за допомогою стажування та проходження практик, менторства, інформаційних сесій, кар'єрних ярмарків та партнерства з навчальними закладами. Маючи тривалий досвід роботи з закордонними партнерами, Михайло Турик підкреслив важливість і необхідність розвитку зовнішньоекономічних відносин, напрацювання випускниками вмінь організувати зовнішньоекономічну діяльність.

11. Віце-президент Волинської торгово-промислової палати **Віталій Киричук**, який підвів підсумки зустрічі та узагальнив результати обговорення основних напрямів удосконалення підготовки конкурентоздатних фахівців економічного профілю та покращення співпраці науки, освіти та бізнесу.

Рекомендації щодо якісної підготовки здобувача освіти надали також представники сфери бізнесу: директор департаменту по роботі з персоналом СП ТОВ «Modern Expo», директор регіонального офісу ПрАТ СК «ПЗУ Україна», начальник відділу управління персоналом ТзОВ «Агротехніка», директор ТзОВ «Європейська асоціація інноваційної освіти», керівник управління з юридичних питань та земельних ресурсів СТОВ «Ратнівський аграрій», директор з маркетингу ПрАТ «Едельвіка», начальник відділу із зовнішньоекономічної діяльності ТзОВ «Грандпостач», начальник відділу кадрів ТОВ «Тигрес Люкс», директор ТОВ «Тартак», головний бухгалтер ПМП «Торговий дім "Експрестехпостач"», фінансовий директор ТОВ «Яровиця», директор з маркетингу креативної агенції PaRtyzan, директор ТОВ «Аміді-Транс», керівник Банку Львів, директор ТОВ «Бейбі Ай», начальник центрального диспетчерського управління АТ «Волиньгаз», начальник відділу економічного контролю виробництва ПрАТ «СКФ Україна» й інші.

СЛУХАЛИ:

1. Гаранта освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, к.е.н., проф. **Світлану Бортнік**, яка зазначила, що динамічні зміни в

економічному та соціальному житті прикордонних територій України повинні супроводжуватися адаптацією навчального плану та освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та біржова діяльність до сучасних вимог не лише ринку праці області, а й вимог глобалізації та регіоналізації розвитку.

З врахуванням результатів акредитаційної експертизи ОПП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність гарант наголосила на необхідності врахування пропозицій стейкхолдерів задля подальшого удосконалення НП і ОПП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, підкресленні особливостей освітньої програми та конкретизації її фокусу, зокрема, врахування специфіки транскордонного розташування регіону, в якому здійснюється підготовка фахівців, а також посиленні програми сучасними освітніми компонентами, пов'язаними з міжнародною торгівлею та цифровими технологіями ведення підприємницької та біржової діяльності.

Світлана Бортнік доповіла, що активність усіх учасників освітнього процесу та інших зацікавлених сторін у обговоренні навчального плану та ОПП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність 2024 року посилилась, оскільки за результатами громадського обговорення протягом 15.03.2024 – 15.04.2024 р. надійшло 38 відповідей за анкетною для пропозицій щодо змін навчального плану Підприємництво, торгівля та біржова діяльність та 67 відповідей за анкетною для обговорення та пропозицій освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, що підтверджує високу зацікавленість в удосконаленні освітньої програми, позитивну динаміку посилення співпраці та активний зворотній зв'язок з усіма учасниками освітнього процесу та стейкхолдерами.

2. Завідувача кафедри економіки і торгівлі **Олену Павлову**, яка висвітлила позитивні результати проходження акредитацій освітніх програм кафедри економіки і торгівлі та акцентувала увагу на необхідності їх постійного розвитку та удосконаленні та активній взаємодії і співпраці зі стейкхолдерами кафедри. Зокрема, підкреслено важливість врахування міжнародного контексту розвитку програм, актуальних питань безпекового характеру, орієнтації на сучасні дослідження галузевих ринків та економіки мезорівня, інтеграції та адаптації програм до європейських стандартів з одночасною індивідуалізацією підготовки фахівців усіх рівнів.

Олена Павлова наголосила, що активна взаємодія кафедри економіки і торгівлі зі стейкхолдерами дозволяє досягати синергії у співпраці й роботі над освітніми програмами кафедри, оскільки лише враховуючи побажання та пропозиції роботодавців можна підготувати сучасного, висококваліфікованого фахівця та максимально наблизити процес навчання й викладання до практики, підвищити його результативність для усіх зацікавлених сторін.

3. Генерального директора ПрАТ «СКФ Україна» **Богдана Волчка**, який висвітлив нові імперативи розвитку потрібних компетентностей у підготовці економістів та підприємців, пов'язані не лише з глобалізацією та цифровізацією економіки, а в першу чергу з процесами регіоналізації розвитку, які актуалізувалися з 2022 року у зв'язку з війною та питаннями безпекового характеру.

Окрім того, Богдан Волчок наголосив, що перед освітою сьогодні постає надважливе завдання ефективної комунікації з випускниками та підготовки таких фахівців, які б працювали в Україні, але з міжнародними партнерами по бізнесу.

Іншою, не менш важливою проблемою є питання поєднання «людського чинника» з діджиталізацією усіх сфер соціально-економічного життя. Як використати ефективно людський потенціал в умовах діджиталізації? У зв'язку з цим до ОПШ Підприємництво, торгівля та біржова діяльність слід включати освітні компоненти, пов'язані з культурою ведення підприємницької діяльності, соціальною відповідальністю бізнесу.

Сучасними трендами в освіті і практиці названо: по-перше, вільне володіння кількома іноземними мовами, а не лише англійською; по-друге, вміння ефективно комунікувати з представниками інших країн, знання національних та культурних особливостей, традицій та норм поведінки у міжнародному бізнес-середовищі; по-третє, знання та неухильне дотримання норм корпоративної етики та соціальної відповідальності у підприємницькій діяльності.

У зв'язку зі складністю, типового для сучасності, управління в умовах невизначеності, Богдан Волчок наголосив на необхідності розвитку у підприємців вмінь швидко адаптовуватися, вмотивовуватися та приймати ефективні управлінські рішення, а також вмінь керувати ризиками.

Богдан Волчок також підкреслив, що на сьогодні у роботодавців значним попитом користуються soft skills навички, оскільки у найближчому майбутньому більшість виробничих процесів і операцій будуть автоматизованими та роботизованими. Однак управління людськими ресурсами завжди залишиться в компетенції керівників та підприємців, власників бізнесу. Тому, на наш погляд, до ОПШ Підприємництво, торгівля та біржова діяльність слід включити освітні компоненти, пов'язані з управлінням людськими ресурсами і мотивацією персоналу.

До обговорення пропозицій також були залучені випускники спеціальностей факультету, здобувачі освіти усіх освітніх рівнів.

ВИРІШИЛИ:

1. Врахувати озвучені пропозиції роботодавців щодо адаптації освітньо-професійних й освітньо-наукових програм до сучасних потреб ринку та формування компетентностей випускників економічного профілю.

2. Активізувати форми співпраці факультету економіки та управління зі стейкхолдерами та іншими зацікавленими сторонами в удосконаленні освітніх програм та проходження практик здобувачами освіти з можливістю проходження стажування на базі підприємств й організацій.

3. Посилити у навчальному процесі надання здобувачам освіти наступних компетентностей: володіння на високому рівні професійними іноземними мовами; знання сучасних методів прийняття управлінських рішень та навиків управління ризиками; ефективне управління людськими ресурсами; володіння культурою ведення підприємницької діяльності та нормами корпоративної соціальної відповідальності.

3. Керівництво та гаранті освітньо-професійних й освітньо-наукових програм висловили готовність до зазначених змін, які будуть обов'язково відображені у навчальних планах та ОП 2024 року та запевнили, що надані пропозиції будуть враховані й сприятимуть удосконаленню і покращенню якості підготовки здобувачів освіти ФЕУ. Це дасть змогу здобувачам освіти отримати сучасні та якісні знання, створити сприятливі умови для особистісного розвитку і навчання та задовольнити їхні запити у самореалізації та подальшій професійній діяльності.

Голова

Тетяна Данилюк

Секретар

Світлана Бегун